

**[Příprava na bytový seminář „Otázka metafyzické zkušenosti“]
Ladislav Hejdánek**

This is a part of the original document:

[1980](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1980](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 24. 11. 1980
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 24. 11. 1980

[Příprava na bytový seminář „Otázka metafyzické zkušenosti“]

801124-1

80-054; Praha

1. Otázka po „metafyzické zkušenosti“ – její smysl základní; otázka verifikace
2. Spekulace postrádající základy × interpretace zkušenostního materiálu
3. Smysly a smyslové údaje (data); různé úrovně interpretace smyslových dat
4. Nemožnost smyslových dat, resp. vůbec smyslového přístupu k některým skutečnostem; zvláště nemožnost smyslového vnímání „toho čtvrtého“
5. problémy tzv. mimosmyslového vnímání; co to je smysl?
6. můžeme zkušenost redukovat na smyslovou zkušenost?
7. zkušenost a prožitek; zakoušení prožitku (zkušenost prožitku) × prožití zkušenosti (prožitek zkušenosti)
8. zkušenost a paměť (Tomáš Aq.: *experientia fit ex multis memoriis*, *Summa th.* I, q. 54, a. 5.2)
9. pravda o zkušenosti a pravda zkušenosti; zkušenost a reflexe zkušenosti
10. v jakém smyslu můžeme mluvit o metafyzické zkušenosti:
 - a. prožitek metafyzična (analog. náboženská zkušenost)
 - b. reflexe tohoto prožitku (pravda o prožitku) × event. ideologizace
 - c. pravda prožitku, pravda takové zkušenosti: setkání s „metafyzičnem“
11. obvyklá povaha našeho setkávání se skutečnostmi (věcmi a osobami) – přes prostřednictví vnějšího
12. s „metafyzičnem“ se můžeme setkat jen v ek-stazi
13. Zkušenost ek-staze a zkušenost návratu z ek-staze; nový pohled – vůbec zkušenost nového
14. reakce na zkušenost nového: životní obrat; metafyzická zkušenost se tedy týká „metafyzična“ pouze nepřímo, „nepředmětně“
15. Zkušenost je vždy zkušeností toho, co bylo, co se stalo; není možná zkušenost toho, k čemu ještě nedošlo, co se ještě nestalo – budoucnosti.

80-055; Praha

16. Je-li něco takového jako „metafyzická zkušenost“, pak to má negativní charakter: je to zkušenost, že žádná zkušenost neobsáhne celek, vše. Tato negativita je dost hegelovská: je to zkušenost zkušenosti (resp. o zkušenosti).
17. Vzniká otázka, zda může existovat poznání, které překračuje, přesahuje jakoukoli zkušenost, tedy i onu negativní. A v souvislosti s tím i otázka, zda tomuto poznání odpovídá skutečnost, která se vymyká zkušenosti, ale je poznatelná.

18. To, co leží za hranicemi zkušenosti, event. za hranicemi přirozeného světa, se tradičně nazývá transcendentním. Metafyzická zkušenost by tedy měla být zkušeností transcendence, tj. toho, co leží za hranicemi zkušenosti. Odtud rozpor.
19. Naše řešení tohoto rozporu (který má několik rovin): ek-staze. Setkání, v němž necháváme samy sebe za sebou, kdy vycházíme ze sebe, dostáváme se mimo sebe.
20. K podrobnějším výkladu a pochopení je nezbytné rozvedení pojetí události a zejména akce jako přechodu z vnitřního do vnějšího, jako zvnějšňování, zpředměťňování.
21. Metafyzická zkušenost musí být pochopena jako zkušenost vnitřního, nepředmětného. A to v procesu zvnějšňování, zpředměťňování. Ryzí nepředmětnost nemůže být předmětem zkušenosti, nemůže být zakoušena.
22. Naším cíle bude tedy zvláštní přechodná oblast, kde nepředmětná skutečnost (vnitřní) se již zčásti zpředmětnila (zvnějšnila), ale kde napětí mezi vnitřním a vnějším trvá. Není to země nikoho, ale země dvojí vlády: vládne tam nepředmětné, nové, ale převažuje tam předmětné, setrvačné.

801124